

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

550.34

Hely

Idő

"1924"

Személy

Szerző:

Cím: Földrengés a fővárosban és környékén

Forrás:

Budapesti Hírlap

Bn

(Hely)

1924. 6. 27.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Old:

Földrengés a fővárosban és környékén.

Tegnap éjfélután a fővárosban és környékén földrengést érezték. A földrengés nagyon gyenge volt ahhoz, hogy mindenki észrevehesse, de a meteorológiai intézet és a földrengési obszervatóriumhoz beérkezett jelentésekből meg lehet állapítani, hogy több helyen jól érezhetőek és megfigyelhetőek voltak a földlökések.

Az első — mondhatni hivatalos — észlelést Szalay László dr., a meteorológiai intézet adjunktusa tette, a ki az intézet épületében lévő lakásában a kritikus időpontban az asztal mellett olvasott. Szalay dr. pontosan 11 óra 34 perckor erősebb lökést érzett, s megfigyelte, hogy a függőlámpa észrevehetően megingott, s az ablaküvegek megrezegték. Tíz másodperccel utóbb Szalay dr. az elsőhöz hasonló erősségű második földlökést is észlelt. Az éj folyamán a meteorológiai intézet nyolc jelentést kapott a budai oldal különböző helyeiről, a hol a két, gyors egymásutánban következő földlökést szintén érezték, még pedig a Szalay dr. által észlelt időponttal pontosan megegyező időben.

Különösen erősen érezték a földrengést a Hűvösvölgyben, a Jánoshegyen, a Zugligetben és a Németvölgyben, szóval a budai hegyek között. Több lakásban erősen megrezegték az ablakok, megingtak a függőlámpák, elmozdultak helyükből a falakon függő képek. Voltak budai lakók, a kiket annyira megijesztett a földrengés, hogy lakásukat elhagyva, a szabadban töltötték az éjszakát.

Az egyetemi földrengési obszervatórium-készülékei — mint Kövesligethy Radó egyetemi tanár, az obszervatórium igazgatója a sajtót informálta — nem jelezték

a tegnap éjjel történt földrengést. Az obszervatórium két jelző készüléke közül ugyanis az, a mely éppen a közeli rengések jelzésére s egyúttal a távolabbi rengések jelzésére szolgáló másik készülék ellenőrzésére való, javítás alatt van. A gyöngye rengéshullámokat a működésben levő készülék nem fojtá föl. A földrengési obszervatórium azonban a jelző készülék adatai nélkül is megállapította a tegnap éjjel történt földrengést, azokból az adatokból, a melyeket ma reggel óta a főváros és környéke legkülönbözőbb helyeiről kapott.

A földrengési obszervatóriumhoz beérkezett jelentésekből meg lehet állapítani, hogy a földlökéseket a Duna jobbpartján erősebben érezték, nemcsak Budán, hanem Buda környékének falvaiban is. Budáról a legpontosabb értesítést a földrengési obszervatóriumnak egy nagyragu katonatiszt adta, a ki hosszabb időt töltött Hercegovinában s ott többször volt alkalma földrengést megfigyelni. Az illető a Horthy Miklós-uton levő lakásán az első lökést 11 óra 7 perc és 2 másodperckor, a másodikat 11 óra 17 perckor érezte. Mind a két földrengés tíz másodpercig tartott, földalatti morajlás is kísérte. A tárgyak elmozdulásából arra következtet, hogy a földrengés iránya délnyugat-északkeleti volt.

Törökbálintról ma délben kis küldöttség kereste föl Kövesligethy professzort és közölte vele, hogy a községben erősen érezték a földrengést, a mely nagy riadalmat okozott. Az egyik sváb gazda elmondta, hogy a szekrényeken lévő tárgyak mind a földre hullottak és köből épített házának egyik fala megrepedt. A törökbálintiakat Kövesligethy Radó megnyugtatta s egyúttal — mivel úgy látszik, Törökbálinton legerősebben jelentkeztek a földlökések — megkérte őket, hogy minden adatot, észlelést, a mi a földrengéssel kapcsolatos, közöljenek vele.

A főváros pesti oldalán kevésbé volt észlelhető a földrengés, de azért innen is kapott tájékoztató adatokat a földrengési obszervatórium. Cholnoky Jenő dr. egyetemi

tanár, a ki maga is foglalkozik földrengési megfigyelésekkel, közölte Kövesligethy professzorral, hogy fél tizenkét óra tájban a Stáhly-utcában lévő lakásán ugyanolyan földrengési jelenségeket észlelt, mint annak idején a kolozsvári földrengés alkalmával.

A fővárosnak és környékének különböző pontjairól kapott jelentésekből máris megállapítható, hogy kisméretű tektonikus földrengésről volt szó, a mely összefügg azzal, hogy Budapest a Nagy Alföld szélén fekszik, az Alföld pedig még most is lassu, fokozatos sülyedésben van, mellyel kapcsolatosan talajszuszamlások, rétegeltolódások történnek a föld mélyén. Ezek persze zökkenésekkel járnak, a melyek kisebb mértékben néha megingatják a föld felső rétegeit.

Kövesligethy Radó professzor kéri mindazokat, a kik a tegnap éjszakai földrengést észlelték, hogy megfigyeléseiket közöljék a Földrengési Obszervatóriumnal (VIII., Múzeum-körút 6—8. szám II. em. 14.) írásban, vagy d. e. 9—1-ig személyesen.

Itt említjük meg, hogy a földrengési obszervatórium működésben lévő jelzőkészüléke a budapesti földrengés után, éjjel 3 órakor katasztrófális méretű távoli földrengést jelezte, a melynek főfészkekét a szeizmogram alapján a földrengési obszervatórium tizenkétezer kilométernyire teszi és úgy véli, hogy Délamerikában vagy Ausztráliában történt.